

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์การสหประชาชาติได้ประกาศไว้ในปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิเด็กตามข้อ 1 และ ข้อ 7 ว่า เด็กพึงได้รับสิทธิเท่าเทียมกันโดยปราศจากการแบ่งแยกหรือกีดกัน ไม่ว่าวิธีใด ๆ ใน เรื่องเชื้อชาติ ศิ่ว เพศ ภาษา และศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง เผ่าพันธ์แห่งชาติหรือ สังคม ทรัพย์สิน กำเนิดหรือสถานะอื่น ๆ ไม่ว่าจะ เป็นของ เด็กหรือครอบครัวก็ตาม และเด็กพึง ได้รับการศึกษาจากรัฐ ซึ่งควรจะให้เปล่าอย่างน้อยในชั้นประถมศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริม วัฒนธรรมโดยทั่ว ๆ ไป เพื่อให้เด็กได้เติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (วัลลภ ตั้งคณาภิรักษ์, 2531)

ดังนั้น การสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา จึงเป็นนโยบายสำคัญของรัฐซึ่งรัฐได้ พยายามส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยมุ่งให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาเป็น อย่างน้อย ด้วยการออกพระราชบัญญัติประถมศึกษา อันเป็นการศึกษาภาคบังคับ ประกาศใช้มาตั้ง แต่พุทธศักราช 2464 เพื่อให้เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่ 8 ต้องเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ได้อย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตามเมื่อพระราชบัญญัติประถมศึกษาพุทธศักราช 2478 ได้ออกประกาศ ใช้ในเวลาต่อมา ความในพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว มีข้อยกเว้นสำหรับเด็กบางประเภทที่ไม่ ต้องเข้าเรียน กล่าวคือเด็กที่ได้รับการยกเว้นให้ไม่ต้องเข้าเรียน ตามความในมาตรา 11 หมวด 1 ของพระราชบัญญัติประถมศึกษาพุทธศักราช 2478 มี 4 ประเภทดังนี้

1. เด็กที่บกพร่องในส่วนร่างกายหรือกำลังความคิด หรือเป็นโรคเรื้อรัง หรือเป็น โรคติดต่อ
2. เด็กที่อยู่ห่างไกลจากโรงเรียนประถมศึกษาที่สอนให้เปล่า เกิน 2,000 เมตร

หรือเด็กที่ไม่สามารถไปถึงโรงเรียนได้ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ซึ่งไม่มีทางจะหลีกเลี่ยงได้

3. เด็กที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดา มารดา หรือผู้ปกครองซึ่งทุพพลภาพ ไม่มีหนทางหาเลี้ยงชีพ และไม่มีผู้ดูแลซึ่งดูแลแทน

4. เด็กที่มีความเป็นอยู่ไม่เหมาะสมที่จะศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา

ด้วยเหตุดังกล่าว นโยบายด้านความเสมอภาคทางการศึกษาของรัฐ ที่มุ่งดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการจำเป็นให้แก่เด็ก จึงยังไม่ประสบความสำเร็จตามนโยบายที่กำหนดไว้ เพราะยังมีเด็กอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่มีโอกาสได้รับการศึกษา และได้กลายเป็นปัญหาในด้านความด้อยโอกาสทางการศึกษากับเด็กบางกลุ่ม (กองการศึกษาพิเศษ, 2527) ในที่สุดเมื่อปีพุทธศักราช 2495 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งแผนกการศึกษาสงเคราะห์ขึ้น และให้สังกัดอยู่ในความรับผิดชอบดำเนินการของกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้น กรมสามัญศึกษาจึงได้ดำเนินการก่อตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขึ้น เพื่อทำหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาในเวลาต่อมา

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับบุคคลที่รัฐจำเป็นต้องให้การสงเคราะห์เป็นพิเศษ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษาแก่ผู้ยากไร้ และผู้เสียเปรียบทางการศึกษา หากไม่ให้การสงเคราะห์ก็ไม่มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนปกติได้ เพราะเป็นเด็กไร้ที่พึ่ง ขาดบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เป็นเด็กชาวป่า ชาวเขา ชาวเรือ ชาวเกาะ ชาวเล เด็กชายแดน เด็กเร่ร่อนจรจัด เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กในสถานสงเคราะห์ ที่อยู่ในวัยเรียน เด็กที่เป็นบุตรของกรรมกรก่อสร้าง บุตรของผู้ป่วยโรคเรื้อน บุตรหลานของผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติไทย เด็กที่ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย หรือสาธารณภัยต่าง ๆ ที่อุบัติขึ้นตลอดจนเด็กที่ขาดโอกาสที่จะเข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยด้วยเหตุผลอื่น ๆ เด็กที่กล่าวมาทั้งหมด ถือว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาในประเทศไทยยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก เด็กเหล่านี้ล้วนเป็นกำลังสำคัญของชาติทั้งสิ้น ถ้าหากไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาตามอัธยาศัย อาจจะถูกชักจูงไปในทางที่ผิด เช่น ประกอบอาชีพไม่สุจริต ไม่รู้จักหน้าที่พลเมืองดี และท้ายที่สุดอาจเป็นปัญหาต่อความมั่นคง

ของชาติในอนาคต ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องช่วยเหลือให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในวิชาชีพเพียงพอที่จะช่วยตนเองได้ ไม่เป็นปัญหาแก่สังคม (กองการศึกษาพิเศษ, 2533)

การจัดการศึกษาสงเคราะห์ให้แก่ผู้ยากไร้ คือโอกาสทางการศึกษา เป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ ในอันที่จะสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาให้แก่เด็กยากไร้ คือโอกาส หรือขาดโอกาสทางการศึกษาด้วยการฝึกอบรมในวิชาสามัญและวิชาชีพบางสาขา ให้การอุปการะเลี้ยงดู โดยจัดที่พักอาศัย อาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม วัสดุเครื่องใช้ในที่วัดประจำวัน และอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็น ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเรียนเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถทั้งทางวิชาสามัญ และวิชาชีพ มีความเข้าใจในกระบวนการทำงานและการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตตามระบอบประชาธิปไตย สามารถเป็นผู้นำหรือเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐบาลกับชุมชนที่ตนอยู่ได้ ในการนี้กรมสามัญศึกษาได้ให้การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรต่างๆ เช่นบุคคลากร ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค ค่าครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูนักเรียน

ในปีการศึกษา 2534 กรมสามัญศึกษาได้ดำเนินการให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาสงเคราะห์แก่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์รวม 27 โรงเรียน โดยจัดสอนในระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา ประเภทไป-กลับ จำนวน 3 โรงเรียน จัดสอนเฉพาะระดับประถมศึกษา และมีชชมศึกษาประเภทไปกลับจำนวน 1 โรงเรียน และจัดสอนเฉพาะระดับประถมศึกษา และมีชชมศึกษา ประเภทอยู่ประจำกินนอน จำนวน 23 โรงเรียน จำนวนนักเรียนตามระดับการจัดการศึกษาพบว่า ในปีการศึกษา 2530 มีจำนวนนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 364 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 13,017 คน และระดับมัธยมศึกษาจำนวน 902 คน ส่วนในปีการศึกษา 2531 มีจำนวนนักเรียนในแต่ละระดับเพิ่มขึ้น คือระดับก่อนประถมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น 355 คน คิดเป็นร้อยละ 2.60 ระดับประถมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น 13,454 คน คิดเป็นร้อยละ 3.36 ระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น 1,208 คน คิดเป็นร้อยละ 3.39 ปีการศึกษา 2532 มีจำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น 13,570 คน คิดเป็นร้อยละ 0.86 และระดับ

มัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น 1,944 คน คิดเป็นร้อยละ 6.09 อาจกล่าวได้ว่าจำนวนนักเรียนศึกษา
สงเคราะห์ในแต่ละระดับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี สถานการณ์เช่นนี้ ส่งผลกระทบต่อการค้าเงินงาน
จัดการศึกษาในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับงบประมาณสำหรับ
เป็นค่าใช้จ่ายเลี้ยงดูนักเรียน และการจัดการเรียนการสอนทั้งทางวิชาการและวิชาชีพเป็น
อย่างมาก (กรมสามัญศึกษา, 2534)

การค้าเงินงานจัดการศึกษาในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นั้น มีลักษณะที่แตกต่างจาก
การค้าเงินงานจัดการศึกษาในโรงเรียนปกติทั่วไป กล่าวคือ การจัดการศึกษาในโรงเรียนศึกษา
สงเคราะห์ เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กยากไร้และด้อยโอกาสทางการศึกษา โดยจัดสอนทั้ง
ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และจัดสอนเด็กที่บกพร่องทาง
ร่างกายและสติปัญญาในหลายโรงเรียน นอกจากนี้กรมสามัญศึกษายังมีนโยบายขยายการศึกษา
ถึงขั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และได้เริ่มดำเนินการไปบ้างแล้วใน
บางโรงเรียน จะเห็นได้ว่า การค้าเงินงานจัดการศึกษาในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ให้บรรลุ
วัตถุประสงค์และเป้าหมายตามนโยบายของรัฐได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรในการจัดและ
การค้าเงินการเป็นจำนวนมาก

ในภาวะการณ์ปัจจุบัน สภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผล
ให้การค้าเงินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา ต้องประสบปัญหาในการจัดการศึกษา
เป็นอย่างมาก ดังเช่น

สมควร ฌ ตะกั่วทุ่ง (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาบทบาทของโรงเรียน
มัธยม เพื่อพัฒนาชนบทในภาคใต้ พบว่าปัญหาที่พบในการปฏิบัติงาน ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ใน
การค้าเงินการไม่เพียงพอ ครูอาจารย์มีภาระหน้าที่มากไม่สามารถช่วยเหลืองานพัฒนาชุมชนได้
ขาดการประชาสัมพันธ์ในบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือสนับสนุน

ณรงค์ ชินสาร (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่องการค้าเงินการประเมินการค้าเงินงานของ

โรงเรียน ในโครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก เขตการศึกษา 10 พบว่า ปัญหา และอุปสรรคได้แก่ ความยากจนของผู้ปกครอง ความไม่สะดวกในการเดินทางระหว่างบ้านกับ โรงเรียน ผู้ปกครองไม่สนใจการศึกษา โรงเรียนขาดแคลนครูสอนวิชาชั้นที่มีความชำนาญ เฉพาะ และโรงเรียนไม่มีสถานประกอบการฝึกวิชาที่พินชมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่

สำหรับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา ซึ่งได้ ดำเนินการจัดการศึกษามาเป็นเวลานานน้อยกว่า 40 ปีแล้ว ยังไม่มีผู้ใดได้ทำการศึกษาวิจัย สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์มาก่อน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและ ประสงค์ที่จะทำการศึกษาวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา เพื่อเสนอผลการศึกษาต่อโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการ พัฒนาส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ให้ก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัญหา การจัดการศึกษาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงสภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา โดยอาศัยกรอบนโยบายและแผนงาน ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งให้เป็นเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินโรงเรียนใน

สังกัดกรมสามัญศึกษามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 อันประกอบด้วยการทำงาน 6 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านการบริหารทั่วไป
- 1.2 ด้านการบริหารงานธุรการ
- 1.3 ด้านการบริหารงานวิชาการ
- 1.4 ด้านการบริหารงานปกครอง
- 1.5 ด้านการบริหารงานบริการ
- 1.6 ด้านการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มครูอาจารย์ ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

คำจำกัดความของคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการจัดการศึกษา หมายถึงสภาพการทำงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในเรื่องงานบริหารงานทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครอง งานบริการ และงานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน

ปัญหาหมายถึง ปัญหาอุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา หมายถึง เด็กที่ไม่มีโอกาสจะได้ศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนปกติ เพราะเป็นเด็กไร้ที่พึ่ง ขาดบิดามารดา หรือผู้ปกครอง เป็นเด็กชาวป่า ชาวเขา ชาวเรือ ชาวเกาะหรือชาวเล เด็กชายแดน เด็กเร่ร่อนจรจัด เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กในสถานสงเคราะห์ ซึ่งอยู่ในวัยเรียน บุตรของกรรมกรก่อสร้าง บุตรผู้ป่วยโรคเรื้อน บุตรหลานของผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติไทย เด็กที่ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง หรือสาธารณภัยต่าง ๆ ตลอดจนเด็กที่ขาดโอกาสที่จะรับการศึกษาในโรงเรียนปกติทั่วไป

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาสงเคราะห์ ให้แก่เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งทางการบริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา อันได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และผู้ช่วย ครูใหญ่

ครู อาจารย์ หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือจากการเป็นครูผู้สอน โดยรับผิดชอบปฏิบัติงานในสาขางานใด สาขางานหนึ่งอันได้แก่ งานบริหารงานทั่วไป งานธุรการ งาน วิชาการ งานปกครอง งานบริการ และงานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน ในโรงเรียนศึกษา สงเคราะห์ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ที่ผู้วิจัยคาดว่าจะได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ คือ

1. ได้ทราบถึงสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไข้ปัญหาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาส่งเสริมการจัดการศึกษาสงเคราะห์ อันจะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ จัด การศึกษาสงเคราะห์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ได้รับข้อมูล และเอกสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสงเคราะห์ไว้เป็นแนวทาง สำหรับผู้ที่สนใจจะศึกษาเรื่องราวของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์

วิธีดำเนินการวิจัย

ก. ประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนจำนวนทั้งสิ้น 135 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อันได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ รวม 27 คน

1.2 ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ อันได้แก่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ รวม 69 คน

1.3 ครูอาจารย์หรือบุคลากรที่โรงเรียนแต่งตั้งเป็นการภายในให้ทำหน้าที่ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน (เนื่องจากเป็นโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขนาดกลาง หรือขนาดเล็ก ซึ่งกรมสามัญศึกษามีอัตราตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนให้โรงเรียนไม่ครบทุกฝ่าย) รวม 66 คน

2. ตัวอย่างประชากร ได้แก่ กลุ่มครูอาจารย์ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ นอกเหนือจากการเป็นครูผู้สอนในสายงานบริหารงานทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครอง งานบริการ และงานบริหารความสัมพันธ์ชุมชน รวมประชากรครูจำนวน 985 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive sampling) จากประชากรครู อาจารย์ ในแต่ละสายงาน สายงานละ 6 คนสำหรับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขนาดใหญ่ สายงานละ 2 คนสำหรับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขนาดกลาง สายงานละ 1 คน สำหรับโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ขนาดเล็ก ได้ ตัวอย่างประชากรรวมทั้งสิ้น 318 คน

ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ใช้สอบถามผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ จำแนกออกเป็น 6 ชุด

ชุดที่ 1 ใช้สอบถามผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานทั่วไป แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 9 ข้อ
สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 6 ข้อ
สอบถามสภาพการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน
6 ข้อ สอบถามปัญหาการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียน

ชุดที่ 2 ใช้สอบถามผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการ และครูอาจารย์ในสายงานธุรการ
เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานธุรการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 9 ข้อ
สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 6 ข้อ
สอบถามสภาพการดำเนินงานธุรการในโรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)
จำนวน 6 ข้อ สอบถามปัญหาการดำเนินงานธุรการในโรงเรียน

ชุดที่ 3 ใช้สอบถามผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครูอาจารย์ในสายงาน
วิชาการ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 9 ข้อ
สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 11 ข้อ
สอบถามสภาพการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)
จำนวน 11 ข้อ สอบถามปัญหาการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน

ชุดที่ 4 ใช้สอบถามผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายปกครอง และครูอาจารย์ในสายงาน
ปกครอง เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานปกครอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 9 ข้อ
สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 6 ข้อ
สอบถามสภาพการดำเนินงานปกครองในโรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)
จำนวน 6 ข้อ สอบถามปัญหาการดำเนินงานปกครองในโรงเรียน

ชุดที่ 5 ใช้สอบถามผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายบริการ และครูอาจารย์ในสายงานบริการ
เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานบริการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 9 ข้อ
สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 10 ข้อ
สอบถามสภาพการดำเนินงานบริการในโรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)
จำนวน 10 ข้อ สอบถามปัญหาการดำเนินงานบริการในโรงเรียน

ชุดที่ 6 ใช้สอบถามผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์ที่รับผิดชอบงานบริหาร
ความสัมพันธ์กับชุมชน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน แบ่ง
ออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 9 ข้อ
สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 6 ข้อ
สอบถามสภาพการดำเนินงานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)
จำนวน 6 ข้อ สอบถามปัญหาการดำเนินงานบริหารความสัมพันธ์ของโรงเรียน

ค. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์
และให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ง. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการคำนวณ ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานด้านการบริหารงานทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครอง งานบริการ และงานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน ใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

3. การวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานด้านการบริหารงานทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครอง งานบริการ และงานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน ใช้การหาค่าเฉลี่ย มีถิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

จ. การเขียนรายงานการวิจัย

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และวิธีการดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 แนวคิด หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย แนวคิดในการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ การบริหารการศึกษา และกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย ประกอบด้วย ประชากรกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ